

Parole e immagini Λόγια και εικόνες

Γιώργος Μπότσος
Giuseppe Palumbo

mostra | COMICS | έκθεση

in Grecia: agosto 2017 - maggio 2018

στην Ελλάδα: Αύγουστος 2017 - Μάιος 2018

[traduzione dei testi di Γιώργος Μπότσος]
[μετάφραση των κειμένων του Giuseppe Palumbo]

1_ Afelio - Enigma | Αφήλιο - Αίνιγμα, 2009

Αφήλιο των αυτοκτονικών σκιών

αίνιγμα

από *Ρήγματα*, του Henry Michaux

Είχε περπατήσει για χρόνια και για αιώνες,
συμβουλευόμενος το ημερολόγιο.

Τώρα επαλήθευε αν ήταν όλοι παρόντες.

Το θέμα είναι ότι για εκείνη την 25η Δεκεμβρίου
είχε δώσει ραντεβού κάποτε,
εξακόσια έξι χρόνια πριν, σε στρατιώτες
των οποίων οι γονείς δεν είχαν γεννηθεί, σε όπλα
που δεν είχαν εφευρεθεί,
σε μια τεράστια σφαγή σε ένα τόπο
ανεξερεύνητο.

Όταν όλα παρουσιάστηκαν στο ραντεβού,
τον βρήκαν νεκρό, όμως ακόμα χλιαρό.

4_ Consacrazione Salgari | Αφιέρωση στο Σαλγκάρι, 2009

Μια ιστορία των αυτοκτονικών σκιών

Η ΚΑΤΑΞΙΩΣΗ ΤΟΥ EMILIO SALGARI

Το πρωί της 25 Απριλίου 1911 ήταν μιας χλωμής ομορφιάς, και καταπράσινο ήταν το εκτεταμένο δάσος μέσα στο οποίο ο συγγραφέας εριπετειών συνήθιζε να συνοδεύει εμάς, τα παιδιά του, την οικογένειά του.

- *Τώρα εγώ θα απομακρυνθώ από εσάς, αλλά μην φοβάστε.*
- *Θα σας περιμένουμε εδώ, μπαμπά.*
- *Αν δείτε ότι αργώ, γυρίστε και μόνοι σας στο σπίτι. Τώρα διασκεδάστε.*

Αυτά τα λόγια ήταν τα τελευταία που άκουσα από τον συγγραφέα περιπετειών, από τον πατέρα μου. Και ενώ εμείς ψάχναμε την διασκέδαση που μας ζήτησε να βρούμε, εκείνος γινόταν μια λαθραία σκιά εκείνων των δασών.

Όπως και ο πατέρας του πριν από αυτόν, πήγε να συναντήσει την καταξίωση της ζωής του.

Ένα λουτρό αίματος, για μια καινούργια ύπαρξη.
Ένας βαθυκόκκινος δαίμονας να τον οδηγεί.

- *Η ανατολή είναι εκεί. Αυτό είναι το μέρος.*

Είχε ζήσει πάντα μέσα στα χαρτιά του και στα βιβλία του.

Φαντασιώσεις, είχανε πει για τα έργα του.

Πάντα είχε γράψει για χώρες μακρινές και για κατορθώματα εκπληκτικών ανθρώπων.

Αλλά οι ναοί στους οποίους είχε αφιερωθεί πάντα ήταν μακριά του.

Το πρωί της 25ης Απριλίου είχε γράψει τρεις επιστολές, μία από τις οποίες σε εμάς τα παιδιά του.

Έσπασε μετά το πενάκι του και έβαλε στο τσεπάκι του σακακιού του ένα καλοακονισμένο ξυράφι.

Λάμπει στον ήλιο η λεπίδα.

Τα μάτια καρφωμένα στον τόπο από όπου ο ήλιος ανατέλει.

Την πόλη των ανέμων.

Με δυο αποφασιστικές κινήσεις, άνοιξε την κοιλιά και τον λαιμό του.

Έζησε αυτό που πριν είχε μόνο διηγηθεί.

Ο θάνατος του σαμουράι αυτή την φορά συνέβαινε στο Τορίνο και όχι σε ένα φανταστικό διήγημα.

- *Έρχομαι.*

Τελικά το ποτάμι από ιστορίες, οι σκιές που κατοικούσαν την ζωή του την άλλη, εκείνη από τις πυρετώδεις ημέρες και νύχτες γράφοντας και γράφοντας και γράφοντας... εκείνο το ποτάμι τον είχε τελικά παρασύρει μαζί του.

Εγώ και ο Ρομέρο γυρίσαμε σπίτι μόνοι μας εκείνη την ημέρα.

Μια πλύστρα θα έβρισκε το κουρελιασμένο λείψανο του πατέρα μας σε ένα μικρό γκρεμό ανατολικά της Παναγίας της κολόνας.

- *Μπαμπά...*

Ο πριν Ρομέρο και κατόπιν Όμαρ, ο μικρότερος από εμάς, τον έφτασαν στα επόμενα χρόνια, κι εκείνοι κυνηγημένοι από την βαθυκόκκινη σκιά.

7_ Di nuovo, per sempre | Και πάλι, για πάντα, 2006

Ξανά, για πάντα.

- Πάμε.

- Χάθηκα...

- Ωραία.

- Αυτό σημαίνει ότι είμαστε κοντά...

- Πάμε.

- Νάτοι!

Οι αυτοκτονικές σκιές πλανώνται αβέβαια, φλογίτσες χαμένες σε κόλπους σκιάς.

Τυφλές προχωρούν σε δρόμους που δεν γνωρίζουν.

Ψάχνουν τους κόμβους...

Η Αλιμόνδα είναι ένας από τους τόπους-κόμβους των αυτοκτονικών σκιών.

Όταν η ηχώ των σφιγμένων από εκείνο τον κόμβο ουρλιαχτών κινδυνεύει να ελυθεί πάνω στην γη, οι αυτοκτονικές σκιές επιστρέφουν να τον ξανασφίξουν ώστε η μνήμη να παραμείνει και η τραγωδία να επαναληφθεί.

Για πάντα.

8_ Tophet - La vita di carta | Τοφετ - Η χάρτινη ζωή, 2009

ΤΟΦΕΤ

- *Νάτος...*

Όταν ένα παιδί πεθαίνει σε πρώιμη ηλικία και είναι απρόθυμο να εγκαταλείψει το πατρικό του, υπάρχει μόνο ένας τρόπος αντιμετώπισης.

Το Τόφετ της Καρμπόνια, το αρχαίο νεκροταφείο των Καρθαγένειων.

Μόνον εκεί ένας ντόπιος θα μπορέσει να συνοδεύσει εκείνη την χαμένη ψυχή να αναπαυθεί, με συντροφιά αμέτρητα άλλα παιδιά χαμένα στους αιώνες.

- *Γεια σου, μπαμπά.*

Κάποιοι λένε ότι εκείνοι οι άνθρωποι είναι αυτοκτονικές ψυχές, άλλοι πως είναι μόνο κουτοί χωρικοί τρελοί και χασομέρηδες...

Η ΧΑΡΤΙΝΗ ΖΩΗ

Ανοίγω εκείνες τις χάρτινες σελίδες, τραχούτσικες, ήδη λίγο κιτρινισμένες, ζεστές στην αφή και στην μυρωδιά...

Αχ, η μυρωδιά των καινούργιων περιοδικών...

Και έπειτα η μητέρα μου, κρυφά, τα πετάει όλα, τα περιοδικά μου.

Περνάει ο καιρός και στο σχολείο, ανοίγω ένα καινούργιο τετράδιο με τετραγωνάκια, αγγίζω το χαρτί του και νιώθω μια παράξενη αίσθηση.

Αφού χρησιμοποίησα όλες τις σελίδες εκείνου του τετραδίου, το βάζω σε ένα συρτάρι για να το διατηρήσω.

Η μητέρα μου το πετάει για να ελευθερώσει λίγο τα συρτάρια...

Περνούν τα χρόνια, η κοπέλα μου μου γράφει ένα ερωτικό γράμμα...

Το μυρίζω...

Αχ εκείνο το άρωμα.

Όταν με άφησε πετάω οτιδήποτε δικό της είχα διατηρήσει.

Κατά λάθος, και εκείνο το γράμμα.

Και έπειτα σκέφτομαι εκείνη την μυρωδιά από μελάνι, από θρανίο και από γυναίκα και στο τέλος αφήνομαι να νανουρίζομαι από την σκέψη ότι και άλλοι θα μπορέσουν να ανακαλύψουν σε εκείνο το χαρτί, καινούργιες μυρωδιές και καινούργιες αγάπες.

11_ Η γυναίκα με το κεντρί | La donna con il pungiglione, 1993

“...Gli occhi gialli dell'odio mi guardavano col loro sguardo idiota.

Ogni sensazione di equilibrio era definitivamente persa. La cucina era sotto sopra, come la mia mente.

La bestia moriva lentamente accanto alle uova che aveva insistentemente richiesto. Queste uova avevano fatto sì che il bicchiere traboccasse. Avevo cucinato tutto il giorno per lui e lui voleva solo delle uova. Improvvisamente mi si chiari tutto. Mi faceva schifo! E l'ho accoltellato.”

“Non sentivo dei rimorsi. Non ne ho mai sentiti. Quel momento l'unica cosa che mi passò per la mente era cosa avrebbero detto in queste circostanze i miei genitori se fossero vivi. Sempre mi rimproveravano di essere molto dura perché mi scatenavo sui miei giocattoli.

- *...Dimmi, perché fai così? Lo capisci quanto sia cattivo?*

Non potevano capire quanto fossi stufo di giocare con i miei giocattoli...”

- *Dimmi... no, dimmi: perché hai cavato gli occhi al tuo orsacchiotto? Sei una ragazzina senza cuore, Alice! Senza cuore...*

Però non ero senza cuore. Solo, non potevo mai esprimere ciò che sentivo. Ed ero timida, molto timida. Così a scuola imparai ad ascoltare i commenti degli altri senza parlare, ed a nascondere tutto dentro me.

- *...Mammoletta e verginella, sta seduta lì e non dice una parola.*

- *E' per questo che non riesce a trovarsi un fidanzato...*

- *Ehi, Alice! Vieni che ti portiamo a fare un giretto in moto!*

- *Lasciatela ragazzi... Vi romperà le palle. La ragazza non ci sta tutta con la testa.*

- *...Non aver paura, bimba. Un giro, e finisce lì.*

- *Non farci caso, figlia mia. Mi prendono in giro da trent'anni ormai.*

- *Ehi, Alice! Lo conosci il “terzo e più lungo”...*

- *Vuoi scopare? Se ne hai voglia, possiamo...*

- *Se ti vergogni a metterti nuda, che vai a dare appuntamenti sulla spiaggia? Tornatene da tua madre!*

- *Perché ti nascondi e piangi al cesso?*

- *Esci! Mettiti il rossetto, parla con i ragazzi. Innamorati!*

“Mia madre, dopo la morte di mio padre, faceva progetti bevendo tè il mercoledì con la sua migliore amica.

- *Mi preoccupa tanto questa ragazza. Dici che la conquisterà tuo figlio? Dici che riuscirà ad avvicinarla?*

- *Sta' tranquilla. Non per niente è avvocato, saprà persuaderla...*

Avevano ordito una trama. Una sera nel parco con lui parlando pacatamente mi fa un inatteso regalo del mio degno zodiacale.

- *Non è necessario parlare, se non lo vuoi. Io lo capisco.*

- *Anch'io sono sensibile e delicato. La gente non può capire...*

E così, senza rendermene conto, mi ritrovai a posare in abito da sposa, e fin dalla prima notte imparai che significa eiaculatio precox...”

- *Scusami, è la prima volta che mi succede.*

12_ Marcione - Il Taumaturgo | Μαρκίων - Ο Θαυματουργός, 2009

Από το Εξομολογήσεις και Αναθέματα του E. M. Cioran

Όταν ο Χριστός κατέβηκε στον κάτω κόσμο, οι Δίκαιοι του Παλαιού Νόμου, Άβελ, Ενώχ, Νώε, αμφισβήτησαν το δίδαγμα του και δεν απάντησαν στο κάλεσμά του.

Τον πέρασαν για έναν αγγελιαφόρο του Πειρασμού του οποίου φοβόντουσαν τις παγίδες.

Μόνον ο Κάιν και εκείνοι του είδους του δέχθηκαν την διδασκαλία του ή προσποιήθηκαν, Τον ακολούθησαν και άφησαν τον κάτω κόσμο μαζί του.

Να αυτό που διακήρυττε ο Μαρκίωννας.

η ευτυχία του κακού

Παλιά αντίρρηση στην ιδέα ενός δημιουργού ελεήμονος, ή τουλάχιστον αξιόπιστου, ποιος την επικύρωσε καλύτερα από εκείνον τον αιρεσιάρχη, ποιος άλλος συνέλαβε με τόση οξύνοια αυτό το ακατανίκητο που έχει;

Ο Θαυματουργός και ο Εωσφόρος

- Βάλτε όλοι τα χέρια έτσι!

Ο νέος Πάπας Θαυματουργός 1ος κάθονταν στον θρόνο του Πέτρου εδώ και 45 χρόνια. Νικούσε τον θάνατο με μόνη την επίθεση των χεριών.

Εν τούτοις, επιτελούσε τις δραστηριότητές του ως αρχηγός της εκκλησίας κατά την έμφυτη κλίση του στην τάξη και στην ακρίβεια, παρά τα 112 χρόνια του

- Είμαστε σκόνη!

Δεν κατάφεραν να του αφαιρέσουν τον ναπονίγους που του εμβολιάστηκε κατά την διάρκεια μιας ποιμαντικής επίσκεψης στην Αφρική από έναν ακόλουθο της πίστης του Αρχ. Milingo.

Πέθανε την νύχτα των Χριστουγέννων, ξεπροβάλλοντας στο μπαλκόνι, μέσα σε ένα σύννεφο από αίμα.

Εν τω μεταξύ στους δρόμους, το αίμα έτσι κι αλλιώς, δεν είχε ποτέ πάψει να ρέει...

- Εγώ είμαι η οδός.

Ο Σατανάς ωρίμαζε στην ζεστή κοιλιά της πίστης. Μάζευε τις δυνάμεις, κινητοποιούσε τα στρατεύματά του, υποκινούσε την εξέγερση.

Η Αφρική ανακίνησε τα ενδύματά της και έκανε πορεία προς την Ρώμη και τον κόσμο.

Μια νέα σταυροφορία των φτωχών, καθοδηγούμενη από τον Εωσφόρο 1ο, τον πρώτο Πάπα χωρίς υπερδυνάμεις, εκτός από εκείνη της ακατάβλητης πίστης στην αγιότητα και στην ανάσταση της σάρκας.

Ποιος μπορεί να πει με σιγουριά το τι συνέβη την επομένη της επέμβασης των Ηνωμένων Εθνών, όταν άνοιξαν, κατά μήκος όλης της Μαύρης Ηπείρου, εστίες μόλυνσης από ιούς παντελώς άγνωστους πιθανής εξωγήινης προέλευσης;

13_ Ο κλέφτης του κίτρινου | Il ladro del giallo, 2017

C'era una volta, uno strano ragazzo che viveva in una città divisa in due. In realtà si trattava di due città completamente diverse, che un fiume separava ed un ponte univa.

Anche il ragazzo era diviso in due, come la città. Gentile, imbranato e timido da una parte, e dall'altra impaziente, impulsivo e sotto sotto violento. Desiderava le cose in modo molto delicato, ...ma con la sua passione e la sua fretta le distruggeva

Quello che gli faceva più paura, esercitava su di lui un fascino irresistibile

Come quella altera bestia nella gabbia del giardino zoologico. Una forza selvaggia, per quanto la imprigiona, resta selvaggia.

Non è trofeo per nessuno. Sta in agguato. Ruggito che ti terrorizza. Sguardo che ti magnetizza. Il suo primo ricordo d'infanzia era questo sguardo.

Dovevano essere andati in gita, all'asilo. Di quel giorno aveva vivaci, anche se confusi, ricordi.

Le gabbie erano piene di uccelli del paradiso e, forse per questa ragione, crescendo aveva la sensazione che quello che descrivevano come paradiso fosse, in realtà, prigioniero.

Comunque fosse, era diventato testimone di una evasione clamorosa. La bestia era fuggita. Non seppe mai se l' avessero catturata viva o l' avessero uccisa.

Questo ragazzo, destinato a diventare il ladro più famoso della città, aveva dei genitori del tutto ordinari. Suo padre era conducente del tram che faceva il giro della città. Usava dirgli, come se fosse la cosa più importante al mondo: "Stai attento a non uscire dai binari". Questa frase riassumeva tutta la sua filosofia...

Sua madre era il tipo di donna che passa inosservata, più spesso della sua voce si sentiva il rumore della sua macchina da cucire.

Una sera, doveva avere dodici anni, la noia assediava da ogni parte la casa. La radio suonava dolciastre melodie alla moda. Non succedeva niente. Tutto rimaneva immobile...

Seguendo un impulso cieco, che gli fece superare persino la paura del buio, saltò il recinto ed uscì nella notte. Quello che seguì, restò ambiguo nel suo ricordo.

Non fu mai sicuro che quanto successe quella notte non fosse stato un sogno...

Solo una finestra era aperta. Diede un'occhiata furtiva: avresti detto che lucenti limoni illuminassero la notte.

Rimase un attimo indeciso. Desiderò acchiapparne uno e fuggire.

Una voce gli fece venire la pelle d'oca. Il profumo della donna si incise nella sua memoria assieme alla sua agitazione

- *Che succede, ladruncolo? Vuoi appropriarti di ciò che non ti appartiene? Non vergognarti. Tutti in qualche maniera rubiamo.*

- *Stai solo attento a non farti beccare. Nasconditi dentro di te.*

Quella strana sera se ne andò tenendo in mano un sodo, succoso limone. Il limone col tempo perderà il suo succo. Si appassirà...

...ma dentro lui era nato il ladro.

15_ L'occhio del pesce | Το μάτι του ψαριού, 2009

Ένας πλούσιος κτηματίας, που καταβρόχθιζε λευκά κρέατα, πείσμων να διακοσμήσει την τραπέζα του.

- *Να, αυτός είναι ο τοίχος.*

Για να κάνει πολύτιμο τον μεγάλο τοίχο εκείνης της αίθουσας, θέλησε την τέχνη του Chang Seng-Yu, γνωστού ως ζωγράφου δράκων.

Αυτός ο καλλιτέχνης επονομάζονταν ο Βρωμερός γιατί ήταν εκλεπτυσμένος στο σχέδιο τόσο όσο και ελεεινός σαν άτομο.

- *Παρόλο που με ενοχλεί ακόμα και μόνο η μακρινή μυρωδιά ενός ψαριού, θα ήθελα να ζωγραφίσεις για μένα ένα ψάρι, ώστε να μπορώ να γευτώ καλύτερα και περισσότερο τα γεύματά μου, έχοντας μπροστά το πορτραίτο της τροφής που λιγότερο αγαπώ.*

Ο Βρωμερός είχε επιλεγεί ακριβώς γιατί βρωμούσε σαν όχι ένα αλλά εκατό ψάρια με γάγγραινα, και επομένως θα ήξερε να αναπαραστήσει με τέχνη την φρίκη σαπισμένων λεπιών.

Όμως η τέχνη του δεν είχε μυρωδιά.

Όταν τελείωσε το έργο, ο κτηματίας και οι σύμβουλοί του το επέκριναν.

- *Λείπει το μάτι για να κάνει εκείνο το ψάρι τέλειο.*

Και επέμειναν στον Βρωμερό προκειμένου να το σχεδιάσει.

Σκοτεινιάζοντας, ο Βρωμερός σχεδίασε το μάτι με μια μόνο κίνηση.

- *Εκεί!*

Ένας δυνατός κεραυνός διέσχισε το δωμάτιο και με μια αναπήδηση το ψάρι ζωντάνεψε, και πέταξε έξω από το μεγάλο παράθυρο και χάθηκε στο ποτάμι από κάτω.

Ο πλούσιος κτηματίας πλήρωσε το τίμημα στον Chang Seng-Yu και τον άφησε να φύγει.

Λένε πως από εκείνη την στιγμή έγινε ένας χαρούμενος αδηφάγος κάθε τύπου ψαριού.

16_ Charles Simic | Σαρλ Σίμικ, 2015

Charles Simic, *ΤΟ ΤΕΡΑΣ ΑΓΑΠΑΕΙ ΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ ΤΟΥ*

Όσο για σένα, γιαγιά, τι της έκανες της αλήθειας;
Εκείνης που κάποτε φύλαγες κοντά στον νιπτήρα,
σαν μια σταγόνα νερό στην παλάμη του χεριού.

Διηγούνται για έναν τυφλό που έπαιζε ζάρια στο πεζοδρόμιο
και πλήρωνε τα παιδιά της συνοικίας προκειμένου
να του διαβάζουν τα νούμερα.

Η ελπίδα είναι ότι το ποίημα
να επιτύχει καλύτερο
από τον ποιητή.

Ποιος ήταν εκείνος ο πρόγονός μου
που πρώτος βάλθηκε να σφυρίζει στο σκοτάδι,
προσποιούμενος ότι δεν φοβάται;

Ήξερε να διαβάζει τις σκέψεις
ενός αναμμένου σπύριτου
που μπαίνει σε ένα σκοτεινό δωμάτιο.

Ονειρεύτηκα τον Θεό
που μου ζητούσε να του γράψω ένα άρθρο
υπέρ της Δημιουργίας Του.

Η ζωή μου
είναι στο έλεος της ποίησής μου.

Ανήκω σε εκείνη την μειοψηφία
που αρνείται να ανήκει
σε οποιαδήποτε επίσημα καθορισμένη μειοψηφία.

17_ Πυρόξανθα | Rosso tiziano, 1991

Nell'isolotto di fronte gli arbusti secchi avevano preso fuoco . Le fiamme danzavano allegramente.

Il meltemi, che alimentava il fuoco, scompigliava i capelli di Anna, che fece un istintivo cenno per trattenerli.

Ma li lasciò subito liberi a disposizione del vento e rimase a osservare il fuoco che continuava a bruciare.

Si sentiva come ai primordi del cosmo, completamente sola, senza nulla da dire o da fare, ipnotizzata dalle fiamme.

Nella stanza in ombra del faro abbandonato il vento non arrivava. Il solo suo ronzio stordiva Alexi.

Nel caldo mezzogiorno tutto sembrava immobile come il tempo nel suo orologio rotto. Le giornate nelle isolette disabitate

sono lunghe e silenziose. Alexi la pregava di ritornare la sera. E allora, nella frescura della notte si abbracciavano stretti l'uno all'altra e sprofondavano in un dolce vortice.

All'albeggiare, quando la luna tramontava e Anna si avvolgeva nel sacco a pelo per dormire, i suoi capelli rosso fuoco risplendevano come una piccola fiamma.

Alexi sentì improvvisamente l'urgenza di trovarsela vicino. Uscì fuori e cominciò a chiamarla. Il fruscio del vento e la distanza spegnevano la sua voce, e così scese la scala fino alla punta dell'isolotto disabitato.

Ma quando arrivò, Anna non era lì.

Si era tuffata dall'alto nelle acque cristalline che le facevano fremere la pelle.

Per qualche secondo, per quanto riuscì a trattenere il respiro, si aggirò nel ricco, silenzioso giardino subacqueo.

Quando riemerse, vide stupita un delfino salutarla con la sua agile danza, e udì Alexi chiamarla. Fresche gocce facevano capolino tra i riccioli. Non avvertiva più la solitudine.

24_ Το αθάνατο νερό | L'acqua immortale, 2017

Ai tempi in cui Fanis viveva ancora nell'isola, nei pomeriggi d'estate suo nonno soleva innaffiare l'orto con il tubo.

Era un rituale che eseguiva con la massima lentezza possibile. Alla fine usava lasciarsi cadere su una sedia sgangherata ed assopirsi. Niente riusciva a scalfire i suoi ritmi. Lasciava scorrere il tempo.

Fanis ed i suoi cugini solevano sedere sul muretto di recinzione quando, dopo la calura del giorno, dalla parte del mare soffiava un venticello rinfrescante.

Un pomeriggio di questi, un cugino di Fanis, Lucas, forse perché si annoiava, provocò scherzando gli altri due.

- *Scommetto che mi arrampico sull'albero bruciato prima ancora che voi partiate.*
- *Beh, se fai i tuoi soliti imbrogli, di sicuro salirai per primo.*
- *Allora, mentre voi vi mettete d'accordo, io sarò già partito e acchiappatemi se ci riuscite!*

Anestis lasciò di stucco Lukas e anche Fanis, che era il più piccolo, e cominciò a correre verso la collina vicina.

Fanis scalava a fatica la ripida collina aggrappandosi a pietre e rami.

Nella sua fretta di raggiungere gli altri, strappò con forza una pietra. Una sorgente zampillò da sotto la pietra. Acqua pura e selvaggia sgorgò dalle viscere della terra. Un miracolo.

Fanis si dimenticò della corsa alla cima. Il getto violento della sorgente lo incantò.

Fanis aveva sete. Aveva le labbra secche. La gola secca. Johnny il grafico andò a fargli coraggio: "Dagli addosso capo! Vai a dare battaglia!". La *battaglia* si sarebbe svolta al sesto piano. Non c'era tempo per i ricordi.

Nel corridoio i colleghi lo salutavano frettolosamente, nel loro correre. Era una sua impressione o avevano nel loro sguardo una preoccupazione, forse anche pietà? La segretaria personale del direttore aveva qualcosa di più che preoccupazione nel suo sguardo...

... La certezza di una burrasca in arrivo. "Ti aspettano", gli disse imbambolata. La porta gli sembrò pesante.

25_ *Un sogno turco* | Ένα τουρκικό όνειρο, 2008

Metz Yerghern, ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΚΑΚΟ

Πολλά πολλά χρόνια πριν ήμασταν δύο εκατομμύρια και ονειρευόμασταν την ελευθερία σαν τον οποιονδήποτε.

Ο σουλτάνος στράφηκε εναντίον ενός άλλου λαού, άλλα θύματα σαν εμάς, και έτσι αναγκαστήκαμε να πάρουμε τα όπλα για να αμυνθούμε.

Ο στρατός σας και η εθνοφρουρά σκότωσαν χιλιάδες από εμάς.

Άρχισε ο καιρός των πογκρόμ.

Έπειτα ο σουλτάνος εξέπεσε και ήρθαν νέοι κυβερνήτες πιο μοντέρνοι, δυναμικοί, ανοιχτοί...

Εμείς δεν πάψαμε να ονειρευόμαστε την ελευθερία... Και αυτή την φορά εκτός από το να μακελέψετε τα χωριά μας, αποφασίσατε ότι ήταν ο λαός μας που έπρεπε να εξαφανιστεί...

Και οργανώσατε την εξορία.

Έχεις ιδέα πόσες γυναίκες και πόσα παιδιά πέθαναν κατά την μεγάλη πορεία που μας απομάκρυνε από τα εδάφη που είχαμε ζήσει ειρηνικά για χίλια χρόνια;

Ένα εκατομμύριο...

Ίσως περισσότεροι...

26_ Οδός διαφυγής | Via di fuga, 2002

“...Corri! Scappa! Le gridavamo, come se potesse capire!

Com'è non poter uscire da te stesso mentre la fiamma si avvicina?

Avevo 17 anni e per poco me lo sentii sulla mia pelle, rinchiuso nel guscio di una carretta, alla fine di una stupida corsa. Era la prima auto che rubai per scappare dalla noia del mio paese. La prima fuga eroica!”

Avevo girovagato per ore, ubriaco non solo per la grappa a poco prezzo che avevo tracannato, ma soprattutto per il fatto di essere *scappato*. Non vedevo davanti a me. I miei occhi si riempivano di visioni. La legge non tardò ad acciuffarmi. Avevo cominciato male.

Per trent'anni la stessa storia: fuggo, evado per un po', ma presto la legge mi sta alle calcagna ed io sono lento e maldestro come una tartaruga, non posso scappare. “Non parlatemi di evasioni” disse amaramente *il fabbro* e si zitti.

Cadde un silenzio pesante nella cella, ma siccome quell'imbroglione che chiamavano *il mago* non poteva stare muto nemmeno per un istante, riaprì la discussione: “...Eppure le evasioni erano il mio lavoro, questo promettevo ai miei clienti. Li mandavo nel loro futuro.

Con i miei bastoncini d'incenso aromatico saggiamente scelti e qualche goccia di un leggero ipnotico nel liquore che gli offrivo, creavo l'atmosfera appropriata affinché si rilassassero, aprissero il loro cuore e - inutile spiegarlo - il loro portafogli....

Come era ben messa in scena la rappresentazione con la mia sfera di cristallo e come stranamente la mia trappola acchiappò me stesso! Giuro che non avevo bevuto nemmeno una goccia del liquore “ritoccato” quando mi visitò quella strana donna. Devo dire che non ho mai provato narcotici!

Eppure, anziché essere io ad ipnotizzare lei, è stata lei che mi gelò con uno sguardo tagliente:

“Penoso ciarlatano, hai giocato abbastanza! Dovresti volar via per riuscire a sfuggirmi”. Come ci troviamo in quel giardino ultraterreno? Giocava con me come il gatto col topo, e rideva... rideva!

Ovunque andavo, era davanti a me. Sapeva le mie mosse prima di me stesso. E' un caso che quella sera la Polizia irruppe nel mio antro? Dicono che ero confuso, che avevo delle allucinazioni. Ancor oggi ho davanti a me l'ultima immagine

di quest' incubo. Mi tiene chiuso nella mia sfera di cristallo ed intorno sfarfallano delle anime...

Eppure credo che questa donna non è mai esistita. Semplicemente non puoi sfuggire a te stesso...”

Il mago smise di parlare e si girò verso il vecchio che sedeva per tutto questo tempo silenzioso al fondo della cella. “*Saggio*, che ne dici di tutto questo?”, gli chiese.

“Se fossi stato saggio non sarei qui dentro”, replicò quest'ultimo. “Ma se vuoi una spiegazione, ti dirò che, quando ero piccolo ed innocente - perché tutti siamo stati innocenti -, vivevo con una nonna sarta.

Mi piaceva aggirarmi tra tessuti e fili da cucito, e bighellonare in una stanza dove non regnavano le parole. Mai.

Perché la nonna era una persona che parlava a malapena. La guardavo per ore passare l'ago con destrezza nel tessuto. Cuciva. Scuciva. E io sapevo se era arrabbiata o contenta seguendo le sue dita.”

“Col tempo, ho cominciato a vedere le nuvole danzare in un tessuto azzurro, che diventava il cielo ai miei occhi.

Riportavo le cose alla mia dimensione, e nulla mi faceva paura. Danzavo come un funambolo sul filo policromo delle cuciture.

Un bottone dorato poteva diventare una brillante luna piena per farmi dormire spensierato nel taschino di una camicia.

Mi si sono imbiancati i capelli, e solo questo possiedo: un ago che proviene dalla stanza della vecchia sarta... Chi sogna non conosce sbarre, passa attraverso la cruna dell'ago ed esce libero.”